

FÆLLESSANG, MERE END BARE STEMME

Et essay af Alma, skoleåret 23/24

Det er sidste skoledag. Sommerferien er lige rundt om hjørnet. Året er slut. Endelig. Ikke flere afleveringer, ikke flere tidlige morgener. Bare fri. Vi løber ud i gården. Alle klasserne er samlede på kryds og tværs. Vi får papirer med sangtekster i hånden, og begynder at synge. Gården er fyldt med stemmer, der på en lidt falsk, men alligevel smuk måde bliver til en helhed, og uden vi rigtig tænker over det, er alle klasser fælles om en ting. En følelse af glæde og tryghed vælter ind over mig, en følelse jeg genkender fra alle de juleafslutninger i kirken hvor vi også har sunget sammen. Her er den ikke alene forbundet med følelsen af fællesskab på Elise Smith Skole, men derudover en helt særlig fornemmelse af at være en lille del af noget endnu større, nemlig et kirkeligt og kristent fællesskab. Ikke at jeg oplever mig selv som særlig troende, men julesalmerne og juleprædiken er så indgroet en del af vores kultur og min personlige erindring, hvilket gør, at jeg alligevel føler mig som en del af fællesskabet.

For fællessang er meget mere end en lydlig oplevelse; det er også en social begivenhed, der skaber fællesskab og samhørighed. Når mennesker synger sammen, skaber de en følelse af enhed og tilhørsforhold. Uanset baggrund, alder eller kulturel forskel forenes vi mennesker i det fælles mål om at skabe smuk musik. Musik som rører os, i hvert fald rører mig. Som når jeg juleaften synger dansende rundt om træet med familien i hånden, og når jeg står til Sankthans-aften ved bålet og synger Midsommervisen. Alt det forbinder mig til min samtid og vores samfund, men trækker også tråde til fortiden og til dem der kommer efter. Sådan har de gjort det før mig, jeg gør det lige nu, og mon ikke også de vil gøre det engang i fremtiden, når jeg ikke længere er her?

For i Danmark har vi gennem mange generationer set fællessang som en selvfølge, når det kommer til religiøse ceremonier, kulturelle begivenheder og alle slags fejring i og af livet. Det har været en form for mundtlig tradition, der bevarer historier, værdier og værdifuld viden. Det ses også til mindesammenkomsten omkring Kim Larsen, hvor det fremgår tydeligt, at folk bliver rørte over at være sammen om at synge en af vores allerstørste kunstners kendte sange. I det tilfælde benytter vi netop også fællessangen som en kilde til fortiden, men gør det samtidig meget nutidigt og nærværende, da det er en ung dreng, der synger sangen. Vi husker Kim Larsen igennem sangen, og måske også alle de begivenheder hvor vi hver især har sunget "Joanna", hvilket skaber en fællesskabsfølelse, men også sætter følelser i gang som kun den enkelte forstår.

For det er det fællessang også kan, det skaber minder hos os hver især, så vi udover fællesskabsfølelsen også får også en personlig oplevelse. Sidst men ikke mindst giver det os en følelse af glæde, hvilket er videnskabeligt bevist. For når mennesker synger sammen, frigives endorfiner, som er kroppens naturlige lykkehormoner, hvilket kan reducere stress og øge trivselen. Fællessang er derfor utroligt sundt for os mennesker.

Men det er selvfølgelig ikke kun sang, der vækker noget i os. Teksten kan have ligeså stor indvirkning på fællesskabet. Sangtekster kan fx appellere til følelser. Når folk synger ord, der

resonerer med deres egne oplevelser og følelser, skabes en følelse af fælles forståelse og samhørighed.

Nogle sange kan også indeholde politiske eller sociale budskaber, der kan få medlemmerne af fællesskabet til at reflektere over samfundsspørgsmål. Et eksempel kan være den danske rapper Natasja, der formåede via sangtekster som "Giv mig Danmark tilbage" og "Fi er min" at gøre indtryk på menneskers forståelse af samfundet.

Derfor kan de sungne ord fungere som en form for kommunikation, der går ud over det talte sprog. Det ser vi ofte i kriser som 2. verdenskrig hvor Alsangen blev udbredt over hele landet og gav en fornemmelse af sammenhold og nationalfølelse, og senest under corona nedlukningen, hvor vi sang med Phillip Faber, fra stuerne rundt omkring i landet.

Derfor vil jeg mene, at fællessang er mere end bare en kombination af stemmer; det er en oplevelse, der skaber harmoni i både lyd og menneskelige forbindelser. Gennem fællessang finder vi mennesker et fællesskab, udtrykker os selv og skaber som nævnt en bro mellem fortid, nutid og fremtid. Det er i disse øjeblikke, at vi virkelig forstår den magi, der findes i fællessang.